

**БАРНОМАИ
ТАЙЁР КАРДАНИ КАДРҲОИ ИЛМӢ ДАР
ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН БАРОИ СОЛҲОИ 2009-2015**

**ШИНОСНОМАИ
Барномаи тайёр кардани кадрҳои илмӣ дар
Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2009-2015**

Номи Барнома	Барномаи тайёр кардани кадрҳои илмӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2009-2015
Асос барои таҳияи Барнома	Нақшаи чорабиниҳо доир ба амалисозии Стратегияи Ҷумҳурии Тоҷикистон дар соҳаи илм ва технология барои солҳои 2007-2015 (банди 6.1. Барномаи тайёр кардани кадрҳои илмӣ), ки бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 1 августи соли 2006 № 362 тасдиқ шудааст
Иҷрокунандагони асосии Барнома	Муассисаҳои илмию таҳқиқотии Академияи илмҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон (АИ ҶТ), муассисаҳои илмию таҳқиқотии Академияи илмҳои кишоварзии Тоҷикистон (АИКТ), Академияи илмҳои педагогӣ муассисаҳои таҳсилоти олии низоми Вазорати маорифи Ҷумҳурии Тоҷикистон, Вазорати тандурустии Ҷумҳурии Тоҷикистон, Вазорати кишоварзии Ҷумҳурии Тоҷикистон, Вазорати рушди иқтисод ва савдои Ҷумҳурии Тоҷикистон, Донишгоҳи давлатии миллии Тоҷикистон (ДДМТ)
Таҳиягарони Барнома	Гурӯҳи кории байниидоравӣ оид ба омода кардани Барномаи тайёр кардани кадрҳои илмӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2009-2015, ки бо қарори Раёсати АИ ҶТ аз 8 октябри соли 2007 № 95 таъсис дода шудааст
Мухлати амалисозии Барнома	Солҳои 2009-2015
Мақсад ва вазифаҳои Барнома	Мақсади Барнома - таҳия ва иҷрои маҷмӯи чораҳо доир ба такмил ва рушди низоми тайёр кардани кадрҳои илмӣ барои бо миқдори зарурии мутахассисон, дар навбати аввал дар самтҳои афзалиятдоштаи таҳқиқоти илмӣ, ки бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 июни соли 2007, № 333 тасдиқ шудааст таъмин намудани муассисаҳои илмию таҳқиқотӣ ва муассисаҳои таҳсилоти олии ва ба

вучуд овардани нерӯи илмие, ки қобилияти дар сатҳи муосир ҳал кардани муҳимтарин масъалаҳои илмию техникӣ ва иҷтимоию иқтисодии рушди мамлакатро дошта бошад. Барои расидан ба мақсадҳои Барнома ҳал кардани маҷмӯи вазифаҳои дар назар аст, ки ба такмил додан ва баланд бардоштани самаранокии низоми тайёр кардани кадрҳои илмӣ ва аттестатсияи кадрҳои илмӣ ва илмию омӯзгории таҳассуси олий нигаронида шудаанд

Самтҳои асосии амалисозии Барнома Баланд бардоштани самаранокии аспирантура дар муассисаҳои илмӣ ва муассисаҳои таҳсилоти олий. Тайёр кардани номзадҳо ва докторҳои илм дар муассисаҳои илмӣ ва муассисаҳои таҳсилотӣ Таҳсил дар аспирантура ва тайёр кардани кадрҳо дар марказҳои илмӣ ва муассисаҳои таҳсилоти олии хориҷӣ. Такмил додани низоми аттестатсияи кадрҳои илмӣ ва илмию омӯзгории таҳассуси олий

Натиҷаҳои ниҳони амалисозии Барнома Чорабиниҳо доир ба дастгирӣ ва рушди низоми тайёр кардани кадрҳои илмӣ мувофиқ ба талаботи муосир ва ба вучуд овардани нерӯи илмие, ки қобили ба таври самаранок ҳал намудани муҳимтарин масъалаҳои илмию техникӣ ва иҷтимоию иқтисодии мамлакат бошад, омода ва иҷро карда мешаванд

Таъмини молиявии амалисозии Барнома Манбаи асосии таъминоти молиявии Барнома маблағгузории буҷетӣ мебошад, ки он ба соҳаи "Илм" ва соҳаи "Маориф" ҷудо карда мешавад. Барои иҷрои чорабиниҳои Барнома манбаҳои ғайрибуҷетии маблағгузорӣ, аз ҷумла маблағҳои ташкилоту байналмилалӣ низ ҷалб карда фондҳои мешаванд. Нишондиҳандаҳои мақсадноки дурнамои хароҷоти молиявӣ ва манбаҳои маблағгузорӣ зимни коркарди чорабиниҳои алоҳидаи Барнома муайян карда мешаванд

Назорати иҷрои Барнома Назорати иҷрои чорабиниҳои Барнома ба зиммаи АИ ҶТ, Вазорати маорифи ҶТ ва Комиссияи аттестатсионии Ҷумҳурии Тоҷикистон (КА ҶТ вогузор карда мешавад

Мукаддима

Барномаи тайёр кардани кадрҳои илмӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2009-2015 (минбаъд - Барнома) дар асоси банди 6.1 Нақшаи чорабиниҳо доир ба амалисозии Стратегияи Ҷумҳурии Тоҷикистон дар соҳаи илм ва технология барои солҳои 2007-2015, ки бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 1 августи соли 2006 № 36 тасдиқ, шудааст, таҳия гардидааст.

Дар айни замон тайёр кардани кадрҳои илмӣ дар бисёр самтҳои илмҳои дақиқ, табиатшиносӣ, техникӣ, тиббӣ, кишоварзӣ, гуманитарӣ ва ҷамъиятшиносӣ дар Академияи илмҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон, Академияи илмҳои кишоварзии Тоҷикистон, Академияи илмҳои педагогӣ, муассисаҳои таҳсилоти олии мамлакат амалӣ карда мешавад.

То 31 декабри соли 2006 мувофиқи маълумоти Кумитаи давлатии омили Ҷумҳурии Тоҷикистон дар Тоҷикистон дар соҳаи илм 4242 нафар кор мекарданд, ки аз онҳо 1450 нафар соҳиби дараҷаҳои илмӣ, аз ҷумла 352 нафар доктори илм, 1098 нафар номзоди илм мебошанд.

Тибқи маълумоти Кумитаи давлатии омили Ҷумҳурии Тоҷикистон соли 2006 дар аспирантура 1052 нафар таҳсил доштанд, 359 нафар ба аспирантура қабул шуданд ва 196 нафар аспирантураро хатм намуданд. Дар солҳои охир қабул ба аспирантура аз рӯи 50-55 ихтисос сурат мегирифт.

Дар соли 2007 дар мамлакат 29 шӯрои диссертатсионӣ, аз ҷумла 13 шӯрои докторӣ ва 16 шӯрои номзодӣ фаъолият доштанд.

Дифои рисолаҳо аз рӯи 46 ихтисос, аз ҷумла дар соҳаи илмҳои даққ, табиатшиносӣ ва техникӣ аз рӯи 25 ихтисос, дар соҳаи илмҳои гуманитарӣ ва ҷамъиятшиносӣ аз рӯи 21 ихтисос гузаронида мешаванд. Дар соли 2007 220 рисола, аз ҷумла 22 рисолаи докторӣ ва 198 рисолаи номзодӣ дифоъ карда шуданд.

Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон Эмомалӣ Раҳмон, Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ба тарбияи олимони ҷавон, рушди эҷодӣ ва ба ҷалби фаъолони онҳо дар фаъолияти илмӣ таваҷҷӯҳи махсус зоҳир менамоянд.

Дар ташаккули низоми тайёр кардани кадрҳои илмӣ як қатор масъалаҳои мавҷуданд, ки аз саривақт ҳал кардани онҳо самаранокӣ ва сифати тайёр кардани кадрҳои илмӣ ва дар натиҷа пешрафти илм ва нақши он дар рушди иқтисодию иҷтимоии мамлакат вобастагии ҳамаҷаҳафадоранд. Аз ҷумлаи масъалаҳои мазкур инҳоро зикр кардан мумкин аст:

1. Ҳамгирии зарурии илм ва маориф ба тартиб дароварда нашудааст. Қатъи назар аз он ки солҳои охир дар ин самт корҳои зиёде ба анҷом расонида шудаанд, ҳоло ҳам ҳамтаъсирии нерӯи илмӣ академияҳои илмӣ ва муассисаҳои таҳсилоти олии ба мақсади тайёр намудани мутахассисон ва кадрҳои илмӣ баландихтисос ба талаботи замон ҷавобгӯӣ намебошад, ки ин ҳам ба рушди илм ва сифати низоми таҳсилоти олии ва ҳам дар ниҳояти кор ба суръати ташаккули нерӯи зеҳнии мамлакат таъсири манфӣ мерасонад.

2. Савияи дониши аксарияти хатмкардагони муассисаҳои таҳсилоти олии барои дохил шудан ба аспирантура ва барои кор дар муассисаҳои илмӣ таҳқиқотӣ кофӣ намебошад. Яке аз камбудҳои ҷиддӣ дар таҳсили донишҷӯён дониши сусти забонҳои хориҷӣ мебошад, ки ин барои дохил гардидани онҳо ба аспирантура, машғул шудан ба кори илмӣ ва рафтан ба таҳсилу коромӯзӣ ба марказҳои илмӣ ва муассисаҳои таҳсилоти олии хориҷӣ имкон намедихад.

3. Дар Ҷумҳурии Тоҷикистон шӯроҳои диссертатсионие таъсис дода нашудаанд, ки барои дифоъ рисолаҳоро аз рӯи ихтисосҳои серталаб чун сейсмология, энергетика, биотехнология, вирусология, сотсиология, география, демография, ахлоқшиносӣ (этика), ҳуқуқи байналмилалӣ қабул карда тавонанд.

Шӯроҳои диссертатсионӣ аз рӯи ихтисосҳои зикршуда ба он сабаб таъсис дода нашудаанд, ки дар Тоҷикистон миқдори зарурии доктор ва номзадҳои илм аз рӯи ихтисосҳо барои кушодани чунин шӯроҳои диссертатсионӣ вучуд надорад.

4. Самаранокии низоми тайёр кардани кадрҳои илмӣ табиист, ки аз бисёр ҷиҳат ба таъминоти молиявии ҳама соҳаҳои илм вобаста аст. Харочот ба илм доимо зиёд мешавад, вале ҳиссаи харочот ба илм аз рӯи ҳисоб ба Маҷмӯи маҳсулоти дохилӣ (ММД) дар сатҳи паст қарор дорад. Бо мавҷудияти асосҳо чунин ҳисоб кардан мумкин аст, ки ба андозаи афзоиши суръати рушди иҷтимоию иқтисодии мамлакат тавачҷӯҳи махсус ба дастгирии иҷтимоии аспирантҳо, олимон ва мутахассисони ҷавон, тамоми нерӯи илмӣ равона карда мешавад.

Амалисозии ин Барнома ба ташаққули нерӯи илмие, ки қобилияти самаранок ҳал кардани масъалаҳои рушди илмию техникӣ ва иҷтимоию иқтисодии мамлакатро дошта бошад, мусоидат менамояд.

1. Мақсад ва вазифаҳои Барнома

Мақсади Барнома аз ин иборат аст, ки маҷмӯи тадбирҳо оид ба тақмил ва рушди низоми тайёр кардани кадрҳои илмӣ тахассуси олий таҳия ва иҷро карда шаванд, то муассисаҳои илмию таҳқиқотӣ ва муассисаҳои таҳсилоти олии мамлакат бо миқдори зарурии мутахассисон, дар навбати аввал аз рӯи самтҳои афзалиятдоштаи таҳқиқоти илмӣ, ки Стратегияи Ҷумҳурии Тоҷикистон дар соҳаи илм ва технология барои солҳои 2007-2015 муайян кардааст, таъмин карда шаванд ва нерӯи илмие ба вучуд оварда шавад, ки қобилияти дар сатҳи муосир ҳал кардани муҳимтарин масъалаҳои рушди илмию техникӣ ва иҷтимоию иқтисодии мамлакатро дошта бошад.

Барои муваффақ гардидан ба мақсадҳои Барнома вазифаҳои зеринро мебояд иҷро кард:

- тақмил додани фаъолияти аспирантура дар муассисаҳои илмӣ ва муассисаҳои таҳсилоти олии мамлакат;

- бомақсадона, дар асоси нақшаҳои дурнамо тайёр кардани номзад ва докторони илм вобаста ба талаботи онҳо дар муассисаҳои илмӣ ва муассисаҳои таҳсилоти олии мамлакат;

- қабули тадбирҳо оид ба боло бардоштани сифати тайёр кардани кадрҳои илмӣ;

- истифодаи самараноки имконияти ба марказҳои илмӣ хориҷӣ барои таҳсил дар аспирантура равона намудани хатмкардагони муассисаҳои таҳсилоти олий ва мутахассисони ҷавони муассисаҳои илмӣ мамлакат;

- тақмил додани низоми аттестатсияи кадрҳои илмӣ ва илмию омӯзгорӣ;

- кабули тадбирҳо оид ба дастгирии иҷтимоии аспирантҳо ва олимони ҷавон.

2. Самтҳои асосии амалисозии Барнома. Тадбирҳое, ки барои муваффақ гардидан ба мақсад ва вазифаҳои Барнома равона карда шудаанд

2.1. Фаъолияти аспирантура дар муассисаҳои илмию таҳқиқотӣ ва муассисаҳои таҳсилоти олии мамлакат

Аспирантура шакли асосии тайёр кардани кадрҳои илмӣ ва илмию омӯзгорӣ дар низоми таҳсилоти касбӣ пас аз хатми муассисаҳои таҳсилоти олии мебошад.

Аспирантура дар муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ, ки аккредитатсияи давлатӣ доранд ва муассисаҳои илмие, ки соҳиби иҷозатаома ба ҳуқуқи бурдани фаъолияти таҳсилотӣ буда, кадрҳои баландихтисоси илмию омӯзгорӣ ва илмӣ, заминаи илмию таҳқиқотӣ ва таҷрибавии замонавӣ дар ихтиёр доранд, ташкил карда мешавад.

Аспирантура ҳамчун воситаи муассири тайёр кардани кадрҳои илмӣ ва илмию омӯзгории тахассуси олии мавҷудияти худро исбот кард. Аксарияти кадрҳои илмӣ ва илмию омӯзгорӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки дараҷаҳои илмии доктор ва номзади илм ва унвони илмии профессор ва дотсентро соҳибанд, дар замони худ маҳз дар аспирантура таҳсил кардаанд.

Дар айни замон қабул ба аспирантура дар институтҳои Академияи илмҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон, Академияи илмҳои кишоварзии Тоҷикистон, ДДМТ, дар муассисаҳои таҳсилоти олии Вазорати маорифи Ҷумҳурии Тоҷикистон, дар муассисаҳои таҳсилотӣ ва илмии Вазорати тавдурӯстии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Донишгоҳи аграрии Тоҷикистон (ДАТ) сурат мегирад.

Ҳамчунин дар фаъолияти аспирантура камбудию норасоӣҳое ҷой доранд, ки боиси ҳал нагаштани як қатор масъалаҳо гардида, ба раванди тайёр кардани кадрҳои илмӣ ва илмию омӯзгорӣ таъсири манфӣ мерасонанд. Ба ҷумлаи масъалаҳои ҳалнагардида ва камбудии инҳоро дохил кардан мумкин аст:

Бисёре аз хатмкардагони муассисаҳои таҳсилоти олии, ки ба аспирантура дохил мешаванд, доир ба ихтисоси интихобкардашон ва донишдони забонҳои хориҷӣ омодагии сусти заминавӣ доранд.

Танҳо қисми каме аз миқдори умумии аспирантҳо (қариб 15%) рисолаҳоро дар мӯҳлати муқарраргардида тайёр намуда, барои дифоъ пешниҳод меkunанд ва ё дифоъ меkunанд.

Қабул ба аспирантура аз рӯи ихтисосҳои илмҳои дақиқ ва табиатшиносӣ кам аст.

Қабул ба аспирантура аз рӯи ихтисосҳое чун радиохимия, экология, биотехнология, технологияи иттилоотӣ, ахлоқшиносӣ (этика), эстетика сурат намегирад.

Норасоии асбобу таҷҳизоти муосири илмӣ, реактивҳои химиявӣ, доруҳои биологӣ ва тиббӣ имконият намедиҳад, ки таҳқиқот дар сатҳи муосири илмию методӣ анҷом дода шавад.

Барои ташкил кардани экспедитсияҳо, сафарҳои илмӣ ва ба даст адабиёти махсуси илмӣ маблағҳои зарурӣ намерасанд.

Ҳолатҳои ҷой доранд, ки ба роҳбарии илмии аспирантҳо шахсоне роҳ дода мешаванд, ки аз рӯи сифатҳои касбии худ ба талаботи роҳбарии илмии аспирант ҷавобгӯӣ намебошанд.

Стипендияе, ки дар айни замон барои аспирантҳо муқаррар шудааст, ба талаботи воқеии ҳарҷоти онҳо ҷавобгӯӣ нест.

На ба ҳамаи доктарагон, ки барои дохил шудан ба аспирантура ба шаҳри Душанбе меоянд, имконияти пешниҳоди ҷой дар хобгоҳҳо вуҷуд дорад, зеро барои аспирантҳо ҳоло ба кадрҳои кофӣ хобгоҳҳо сохта нашудаанд.

Баъзе аз камбудии қаблан зикршударо, ки асосан ба қисми ташкилӣ алоқаманданд, ҳеле зуд бартараф сохтан мумкин аст, барои ҳал кардани як қатор масъалаҳо вақти зиёд лозим аст, вале ҳалли қисми зиёди масъалаҳо ба сатҳи таъминоти молиявии соҳаи илм дар ояндаи наздик вобаста мебошад.

Бинобар ин, дар Нақшаи чорабиниҳо доир ба амалисозии Барнома (замимаи 1) масъалаҳои зерин ворид карда шудаанд: беҳтар кардани қисми кафедраҳои забонҳои хориҷӣ ва фалсафаи Академияи илмҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон ва муассисаҳои таҳсилоти олӣ барои таълими аспирантҳо ва омода кардани онҳо барои супоридани имтиҳонҳои номзадӣ аз ин фанҳои омода кардани пешниҳод оид ба зиёд кардани андозаи стипендияи аспирантҳо ва ба тартиб даровардани пардохти меҳнат барои роҳбарии илмӣ ба аспирантҳо; зиёд кардани қабул ба аспирантура аз рӯи ихтисосҳои илмҳои дақиқ, табиатшиносӣ ва техникӣ.

Бартарафсозии камбудии зикршуда ва ҳалли масъалаҳои мавҷуда барои иҷрои нақшаҳои дурнамои қабул ба аспирантура ва хатми он дар давраи солҳои 2009-2015 (замимаҳои 2-7) шароит фароҳам меоварад.

Нақшаҳо ба таври алоҳида барои Академияи илмҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон, Академияи илмҳои кишоварзии Тоҷикистон, Вазорати маорифи Ҷумҳурии Тоҷикистон, ДДМТ, Вазорати тандурустии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва ДАТ тартиб дода шудаанд.

Оид ба самт ва соҳаҳои илм бо истифода аз таҷрибаи амалии бисёрсолаи тартиби нақшаи қабул ба аспирантура ва хатми он, ҳамчунин бо назардошти нерӯи мавҷуда ва талабот ба мутахассисон дар ин ё он самт ва соҳаҳои илм нишондиҳандаҳои дурнамо оварда шудаанд. Ба назар гирифта шудааст, ки ҳар сол нақшаҳои қабул ба аспирантура ва хатми он тартиб дода мешавад, ки дар онҳо дар ҳудуди нишондиҳандаҳои дурнамо ба ҳар як самт ва ҳар як соҳаи илм нишондиҳандаҳо аз рӯи ихтисосҳои алоҳида, ихтисосҳои, ки муассисаҳои илмӣ ва муассисаҳои таҳсилоти олӣ ба онҳо эҳтиёҷи сахт доранд, оварда мешаванд. Нақшаи дурнамо, албатта, вобаста ба шароити воқеии мавҷуда мумкин аст ислоҳ карда шавад, вале дар он пешниҳод кардани нишондиҳандаҳои дурнамо беҳад муҳим ва зарур аст, то аспирантура дар фаъолияти худ ба нишона ва афзалиятҳои равшану возеҳ дар қисми тайёр кардани кадрҳои илмӣ ва илмию омӯзгорӣ таъма намояд.

2.2. Тайёр кардани номзад ва докторони илм дар муассисаҳои илмӣ ва муассисаҳои таҳсилоти олии

Воситаи асосии тайёр кардани кадрҳои илмӣ ва илмию омӯзгории дорои дараҷаи илмӣ мисли пешин аспирантура ва докторантура боқӣ мемонад. Қисми зиёди кадрҳои илмӣ ва илмию омӯзгорӣ рисолаҳоро ба воситаи унвонҷӯии дараҷаи илмӣ дифоъ менамояд. Фаъолияти аспирантура, докторантура ва унвонҷӯии дараҷаи илмиро Низомномаи тайёр кардани кадрҳои илмӣ ва илмию педагогӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян менамояд.

Як миқдори докторҳо ва номзадҳои илм дар марказҳои илмӣ ва муассисаҳои таҳсилоти олии давлатҳои хориҷӣ тайёр карда шуда истодаанд ва тайёр карда мешаванд.

Дар чорабиниҳои Барнома нақшаҳои дурнамои тайёр кардани номзадҳо ва докторҳои илм дар давраи солҳои 2009-2015 (замимаҳои 8 ва 9) дар Академияи илмҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон, Академияи илмҳои кишоварзии Тоҷикистон, ДДМТ ва муассисаҳои дигари таҳсилоти олии аз рӯи соҳаҳои алоҳидаи илм дохил карда шудаанд.

Қабул ба докторантура тайи солҳои 2009-2015 аз рӯи самтҳои гуногуни илм ва ихтисосҳо тибқи маълумоти дурнамо дар Академияи илмҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон - 20 нафар, Академияи илмҳои кишоварзии Тоҷикистон - 10 нафар, Вазорати маорифи ҚТ - 130 нафар, Вазорати тандурустии ҚТ - 40 нафар ва ДДМТ - 44 нафарро ташкил медиҳад.

Ба назар гирифта шудааст, ки зимни тартиб додани нақшаи тайёр кардани номзадҳо ва докторҳои илм дар соли навбатӣ маълумот дар бораи рисолаҳои дар ин сол дифоъшаванда аз рӯи ихтисосҳои алоҳида дар ҳудуди нақшаи муайяни нишондиҳандаҳои миқдорӣ бо назардошти рисолаҳои ба дифоъ омодашуда ва пешниҳодгардида истифода карда мешаванд.

Тайи солҳои 2009-2015 тайёр кардани 1736 номзоди илм ва 256 доктори илм, аз ҷумла дар Академияи илмҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон - 436 ва 49, Академияи илмҳои кишоварзии Тоҷикистон 124 ва 22, муассисаҳои таҳсилоти олии Вазорати маорифи Ҷумҳурии Тоҷикистон - 547 ва 65, ДДМТ - 251 ва 42, Вазорати тандурустии ҚТ - 182 ва 40, ДАТ - 238 ва 38 пешбинӣ гардидааст.

Зарур аст, ки таваҷҷӯҳи махсус барои тайёр кардани номзадҳо ва докторҳои илм дар соҳаи илмҳои дақиқ, табиатшиносӣ ва техникӣ, аз ҷумла дар ҷунин соҳаҳои илм ва ихтисосҳо, мисли сейсмология, геоэкология, технологияи иттилоотӣ, нанотехнология, биотехнология, генетика, энергетика, иқлимшиносӣ (климатология), иммунология, трансплантология равона шавад. Дар соҳаи илмҳои гуманитарӣ ва ҷамъиятшиносӣ солҳои наздик зарур аст, ки мутахассисони дорои дараҷаҳои илмӣ аз рӯи ихтисосҳои камчин, монанди сотсиология, ахлоқшиносӣ (этика), эстетика, рӯҳшиносӣ (психология), ҳуқуқи байналмилалӣ, ҳуқуқи маъмурӣ, ҳуқуқи меҳнатӣ, демография тайёр карда шаванд.

Иҷрои нақшаҳои пешбинигардида дар баробари чорабиниҳои дигар ба таҳкими назарраси нерӯи илмӣ кадрӣ, баланд бардоштани натиҷанокӣ ва самаранокӣ таҳқиқоти илмӣ пурзӯрсозии фаъолияти инноватсионӣ ва суръатбахшии рушди иҷтимоӣ иқтисодӣ мамлакат мусоидат мекунад.

2.3. Таҳсил дар аспирантура ва тайёр кардани кадрҳои илмӣ дар марказҳои илмӣ ва муассисаҳои таҳсилоти олии хориҷӣ

Дар солҳои охир робитаҳои байналмилалӣ Тоҷикистон дар соҳаи илм ва ҳамкориҳои илмӣ техникаӣ хеле густариш ёфт.

Дар Стратегияи Ҷумҳурии Тоҷикистон дар соҳаи илм ва технология барои солҳои 2007-2015 чораҳо оид ба рушди минбаъда ва баланд бардоштани самаранокӣ ҳамкориҳо бо ташкилоту муассисаҳои илмӣ давлатҳои ИДМ, давлатҳои дигар, ташкилотҳои байналмилалӣ, фондҳо, ассотсиатсияҳо ҳам дар асоси шартномаю созишномаҳои ба имзорасонидаи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ва ҳам Академияи илмҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон, Академияи илмҳои кишоварзии Тоҷикистон, муассисаҳои алоҳидаи илмӣ таҳқиқотӣ ва муассисаҳои таҳсилоти олии пешбинӣ гардидааст.

Мавқеи муҳимро дар ҳамкориҳои илмӣ байналмилалӣ чорабиниҳо доир ба тайёр кардани кадрҳои илмӣ ишғол мекунад. Миқдори муайяни аспирантҳо таҳсилро дар аспирантура дар марказҳои илмӣ ва муассисаҳои таҳсилоти олии хориҷӣ мегузаранд. Дар ин муассисаҳо омодагӣ, таҳсил ва баланд бардоштани таҳассуси кадрҳои илмӣ гузаронида мешаванд.

Аспирантҳо, олимони ҷавон имконияти бештари иштирокро дар гузаронидани таҳқиқоти муштарак бо олимони хориҷӣ, истифодаи заминаи таҷрибавӣ муосир, иштирок дар конференсияҳо, симпозиумҳо ва чорабиниҳои дигари илмӣ ба даст меоранд.

Кафолати амалӣсозии чорабиниҳо доир ба таҳсили аспирантҳо ва тайёр кардани кадрҳои илмӣ дар марказҳои илмӣ ва муассисаҳои таҳсилоти олии хориҷӣ тавачҷӯҳи ҳамарӯза афзояндаи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷиҳати тайёр кардани кадрҳои илмӣ, қабули қарорҳои махсус доир ба ин масъала ва ҷудо намудани маблағҳои мақсаднок дар ин самт мебошад. Масалан, Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон барои тайёр кардани мутахассисон дар хориҷа тайи солҳои 2005-2006 - 1260 ҳазор сомонӣ, соли 2007 - 1500 ҳазор сомонӣ, соли 2008-2500 ҳазор сомонӣ ҷудо намуд.

Миқёс ва самаранокӣ ҳамкориҳои байналмилалӣ дар соҳаи тайёр кардани кадрҳои илмӣ аз бисёр ҷиҳат ба шароити муайяннамудаи шартномаю созишномаҳои басташуда, миқдори грантҳои ба ин мақсад ҷудогардида, квотаҳо барои иштирок дар барномаҳои таҳсил, баландбардории таҳассус ва навъу шаклҳои дигари дастгирии олимони ҷавон вобастагӣ дорад.

Аҳамияти муҳимро фаъолият ва ташаббуси роҳбарони муассисаҳои илмӣ ва муассисаҳои таҳсилоти олии нисбат ба истифодаи имкониятҳои пешниҳодшуда, сатҳи омодагӣ аз рӯи ихтисосҳои аспирантон ва

кормандони ҷавони илмӣ ва аз тарафи онҳо донистани забонҳои хориҷӣ соҳиб аст.

Пешбинӣ мегардад, ки дар ҷараёни иҷрои Барнома нақшаҳои ҳарсолаи ба хориҷа дар асоси шароити имкониятҳои воқеӣ равона кардани аспирантҳо ва командони ҷавони илмӣ тартиб дода мешаванд. Дар ин маврид роҳбарони муассисаҳои илмӣ ва муассисаҳои таҳсилоти олии бояд дар назар дошта бошанд, ки барои рушди минбаъдаи илм ва инноватсияҳо тайёр кардани кадрҳои илмӣ дар чунин соҳаҳои илм ва ихтисосҳои, ки аз рӯи онҳо дар кишвари мо алҳол кадрҳои илмӣ тайёр карда намешавад (технологияи иттилоотӣ, навъҳои барқароршавандаи энергия, нанотехнология, биотехнология, экология, сотсиология, демография ва монанди инҳо) беҳад муҳим мебошад.

2.4. Такмили низомии аттестатсияи кадрҳои илмӣ ва илмию омӯзгорӣ таҳассуси олии

Комиссияи аттестатсионии Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба аттестатсияи кадрҳои илмӣ ва илмию омӯзгорӣ таҳассуси олии (КА ҚТ) бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 1 сентябри соли 1997 № 395 таъсис дода шуда буд.

Комиссияи аттестатсионии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар асоси Созишномаи байни Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Ҳукумати Федератсияи Россия дар бораи ҳамкорӣ дар соҳаи аттестатсияи кадрҳои илмӣ ва илмию омӯзгорӣ таҳассуси олии, ки дар шаҳри Душанбе 12 феввали соли 1997 ба имзо расида буд, фаъолият мекунад. КА ҚТ дар фаъолияти худ Низомномаи шӯроӣ дифоӣ рисолаҳои докторӣ ва номзадӣ, Низомномаи тартиби додани дараҷаҳои илмӣ, Низомномаи тартиби додани унвонҳои илмӣ, ҳуҷжатҳои дигари ҳуқуқӣ ва меъёри Комиссияи олии аттестатсионии Вазорати маориф ва илми Федератсияи Россияро (КОА ФР) ба роҳбарӣ мегирад.

КА ҚТ таваҷҷӯҳи асосиро ба ташаккули шабакаи шӯроҳои диссертатсионии назди муассисаҳои илмию таҳқиқотӣ ва муассисаҳои таҳсилоти олии, беҳтаргардонии сифати кори шӯроҳои диссертатсионӣ ва рисолаҳои ба дифоӣ пешниҳодшаванда равона месозад.

Дар айни замон, вобаста ба ворид гардидани тағйирот ба Низомномаи шӯроӣ дифоӣ рисолаҳои докторӣ ва номзадӣ ва Низомномаи тартиби додани дараҷаҳои илмӣ шабакаҳои шӯроҳои диссертатсионӣ дар марҳилаи бозрасӣ қарор доранд - онҳо бояд аз нав тасдиқ гардида, шӯроҳои нави диссертатсионӣ кушода шаванд. Мақсад аз бозрасии шабакаҳои шӯроҳои диссертатсионӣ беҳтар кардани кори онҳо, баланд бардоштани серталабӣ нисбат ба унвонҷӯёни дараҷа ва унвонҳои илмӣ, баланд бардоштани сифати экспертизаи корҳои диссертатсионӣ, тавсеаи ошкорбаёнӣ дар низомии аттестатсия мебошад.

Ба Хадамоти федералии назорат дар соҳаи маориф ва илми Вазорати маориф ва илми Федератсияи Россия бобати дар Ҷумҳурии Тоҷикистон аз нав тасдиқ намудан ва кушодани 27 шӯроӣ диссертатсионӣ дархост пешниҳод гардид. То 1 майи соли 2008 9 шӯроӣ диссертатсионӣ аз нав

тасдиқ карда шуданд, ки аз онҳо 3 шӯрои докторӣ ва 6 шӯрои номзадӣ мебошанд.

Вазифаи асосии КА ҚТ дар солҳои наздик кор доир ба ташаккули шабакаи шӯроҳои диссертатсионӣ боқӣ мемонад. Дар ин маврид на танҳо шабакаи шӯроҳои диссертатсионие ташаккул дода мешаванд, ки онҳо рисолаҳоро барои дифоъ танҳо дар соҳаҳои илм ва ихтисосҳои таъмин бо нерӯи илмии мувофиқ (яъне, миқдори зарурии докторҳо ва номзадҳои илм барои фаъолияти шӯроҳои диссертатсионӣ) қабул карда тавонанд, балки бо фароҳам омадани шароити зарурӣ шӯроҳои диссертатсионӣ ҳуқуқ дошта бошанд, ки барои дифоъ рисолаҳоро аз рӯи ихтисосҳои низ қабул намоянд, ки аз рӯи онҳо ҳоло рисолаҳо дифоъ карда намешаванд, масалан технологияи соҳаҳои гуногуни саноат, ботаника, зоология, мардумшиносӣ (этнография), фарҳангшиносӣ ва монанди инҳо. Ба ин мақсад таъсис додани шӯроҳои муттаҳидаи байниидоравии диссертатсионӣ пешбинӣ карда мешавад. Нақшаи ташаккул ва муносибгардонии шӯроҳои диссертатсионӣ дар Замимаи 10 оварда шудааст.

Сол аз сол ҳаҷми кори КА ҚТ зиёд мегардад, самтҳои фаъолияти он вобаста ба зарурати гузаронидани назорат ва ҳамоҳангсозии кори шӯроҳои диссертатсионӣ, дар низоми аттестатсия татбиқ кардани технологияи муосири иттилоотию коммуникатсионӣ, таъсиси захира (бонк)-и маълумот оид ба шӯроҳои диссертатсионӣ, инчунин нишондиҳандаҳои миқдории дифоъи рисолаҳо дар самтҳои гуногуни илм ва ихтисосҳо ва, умуман, нерӯи илмӣ, гузаронидани семинарҳо, машваратҳо, чаласаҳои Раёсат ва Сессияҳои КА ҚТ, нашри бюллетени КА ҚТ, ҳисоботи таҳлилий ва маводи дигар тавсеа меёбад. Вобаста ба ин доир ба тавсияи вазифаҳо ва зиёд кардани басти кормандони КА ҚТ пешниҳодҳо омода карда мешаванд.

Ғайр аз ин, ба Нақшаи чорабиниҳо доир ба амалисозии Барнома ҳамчунин пешниҳодҳо оид ба чудо намудани маблағҳо аз буҷети давлатӣ барои таъмини кори шӯроҳои диссертатсионӣ (хароҷоти пардохти меҳнати муқарризони расмӣ, нашр кардани авторефератҳои рисолаҳо, пардохти хароҷоти сафари муқарризони расмӣ аз шаҳрҳои дигар, харидорӣ кардани компютерҳо ва пайвастшавӣ ба Интернет ва ғайра) ворид карда мешаванд.

Комиссияи аттестатсионии Ҷумҳурии Тоҷикистонро зарур аст, ки ҳамроҳ бо роҳбарони муассисаҳои илмию таҳқиқотӣ ва муассисаҳои таҳсилоти олий корҳоеро бобати ба тартиб даровардани номгӯи маҷаллаҳои илмӣ, ки дар онҳо бояд натиҷаҳои асосии рисолаҳо бо риояи меъёрҳои зарурии ба ин маҷаллаҳои илмӣ пешниҳодшаванда (рейтинги маҷалла дар иттиҳоди илмӣ, тақризнависӣ, рефераткунӣ ва шохис (индекс)-и иқтибосоварии мақолаҳо, теъдод, обунашавӣ ба маҷалла) ҷоп карда шаванд, анҷом диҳанд.

Таҷрибаи 10-солаи ҳамкориҳои Комиссияи аттестатсионии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Комиссияи олии аттестатсионии Вазорати маориф ва илми Федератсияи Россия оид ба аттестатсияи кадрҳои илмӣ ва илмию омӯзгорӣ таҳассуси олий сермаҳсулӣ ва самаранокии чунин ҳамкориро, ки барои дар сатҳи баланд гузаронидани аттестатсия имкон медиҳад, исбот

менамояд. Он ҳолат аҳамияти муҳим дорад, ки шахрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон рисолаҳои худро дар шӯроҳои диссертатсионии дар Ҷумҳурии Тоҷикистон амалкунанда дифоъ намуда, соҳиби дипломҳои КОА ФР мегарданд, ки онҳо яке аз бонуфузтарин дар ҷаҳон мебошанд.

Бо дарназардошти ин, КА ҚТ дар оянда низ мақсад дорад, ки ҳамкориро бо КОА ФР дастгирӣ намуда, раванқ диҳад ва дар доираи Барномаи тайёр кардани кадрҳои илмӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2009-2015 як қатор чорабиниҳои муштаракро, ки ба тавсияи шабакаи шӯроҳои диссертатсионӣ ва такмили тамоми низоми аттестатсияи кадрҳои илмӣ ва илмию омӯзгорӣ нигаронида шудаанд, таҳия намояд.

3. Дастирии давлатии тайёр кардани кадрҳои илмӣ

Дастирии давлатии тайёр кардани кадрҳои илмӣ ба дастирии давлатии ҳама соҳаҳои илм алоқаманд аст. Барои дастгирӣ кардани нерӯи илмӣ таъмини маблағгузорию устувори давлатӣ, афзоиши пайдарпайи хароҷот ба илм заминаи асосӣ мебошад.

Зимни банақшагирии дурнамои хароҷоти молиявӣ ба илм тавачҷӯҳи асосӣ бояд ба таъмини молиявии амалисозии чорабиниҳои Барномаи тайёр кардани кадрҳои илмӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2009-2015 равона гардад. Дастирии давлатии тайёр кардани кадрҳои илмӣ дар баробари таъминоти молиявӣ ҳамчунин қабули як қатор чораҳоеро пешбинӣ менамояд, ки ба такмили заминаи меъёрии ҳуқуқии илм, механизмҳои маблағгузорӣ, ташкил кардани таҳқиқот, дастирии иҷтимоии аспирантҳо ва кормандони илмӣ нигаронида шудаанд.

Таҳия ва иҷрои чорабиниҳои зерин ба нақша гирифта мешавад:

- давра ба давра зиёд намудани андозаи стипендияи аспирантҳо;
- такмили низоми пардохти меҳнати докторҳо ва номзадҳои илм барои роҳбарии илмӣ ба аспирантҳо;
- ҷорӣ намудани низоми шартномавии пардохти музди меҳнат дар соҳаи илм;
- такмили фаъолияти КА ҚТ.

4. Таъмини молиявии амалисозии Барнома

Манбаи асосии таъминоти захиравии амалисозии Барнома маблағгузорию давлатии бучетӣ мебошад, ки дар соҳаи "Илм" ва соҳаи "Маориф" ҷудо мегардад. Ҳамчунин истифодаи маблағҳои молиявие, ки ҳукумати мамлакат ба тарзи мақсаднок барои тайёр кардани мутахассисон дар давлатҳои дигар ҷудо менамояд, низ дар назар аст.

Барои иҷрои чорабиниҳои Барнома ҳамчунин манбаҳои ғайрибучетии маблағгузорӣ, аз ҷумла маблағҳои ташкилоту фондҳои байналмилалӣ, дастирии спонсорӣ ва манбаҳои дигар низ ҷалб карда мешаванд, агар ҷудо кардан ва истифодаи ин маблағҳо хилофи қонунгузорию амалкунандаи Ҷумҳурии Тоҷикистон набошад.

Нишондиҳандаҳои мақсадноки дурнамои хароҷоти молиявӣ ва манбаҳои маблағгузорӣ зимни таҳияи чорабиниҳои алоҳидаи Барнома (нақшаҳои қабул ба аспирантура, тайёр кардани номзад ва докторони илм,

пардохт барои роҳбарии илмӣ ба аспирантҳо, хароҷоти ба фаъолияти шӯроҳои диссертсионӣ ва Комиссияи аттестатсионии Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба тайёр кардани кадрҳои илмӣ ва илмию омӯзгории таҳассуси олии алоқаманд ва монанди инҳо) муайян карда мешаванд. Ҳаҷми маблағгузорию чорабиниҳои Барнома вобаста ба имкониятҳои буҷети давлатӣ, дохилшавии воқеии маблағҳои бо хароҷоти молиявӣ тағйир меёбанд.

5. Идораи амалисозии Барнома ва назорати ичрои чорабиниҳои Барнома

Барнома аз тарафи Академияи илмҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон, Академияи илмҳои кишоварзии Тоҷикистон, муассисаҳои таҳсилоти олии низоми Вазорати маорифи Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Вазорати кишоварзии Ҷумҳурии Тоҷикистон, Вазорати тандурустии Ҷумҳурии Тоҷикистон, ДДМТ, ки ҳуқуқи амалисозии фаъолияти таълимро соҳибанд ва дар назди онҳо аспирантура вучуд дорад, кадрҳои илмии таҳассуси олинномзад ва докторҳои илм тайёр мекунанд, амалӣ карда мешавад.

Назорати амалисозии барнома ба зиммаи Академияи илмҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон, Вазорати маорифи Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Комиссияи аттестатсионии Ҷумҳурии Тоҷикистон вогузор карда мешавад. Рафти иҷрои чорабиниҳои Барнома, арзёбии самаранокии чораҳое, ки барои расидан ба мақсад ва ҳалли вазифаҳои Барнома нигаронида шудаанд, пешниҳод оид ба беҳтаргардонии корҳои ташкилии назорат аз амалишавии Барномаро Раёсати Академияи илмҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон, мушовираи Вазорати маорифи Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Раёсати Комиссияи аттестатсионии Ҷумҳурии Тоҷикистон баррасӣ менамоянд. Ҷамъоварӣ, ҷамъбаст ва арзёбии мавод оид ба иҷрои чорабиниҳои Барнома, таҳлили масъалаҳои бавучудомада, омода кардани тавсияҳо оид ба иҷрои чорабиниҳои Барнома ва омода кардани ҳисоботро воҳидҳои сохтори дахлдори Академияи илмҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон, Академияи илмҳои кишоварзии Тоҷикистон, вазоратҳо ва муассисаҳои таҳсилоти олии (раёсат, шӯъба ва монанди инҳо), бахшҳои Комиссияи аттестатсионии Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки ҷиҳати тайёр намудани кадрҳои илмӣ, фаъолияти аспирантура ва шӯроҳои диссертсионӣ масъулият доранд, мегузаронанд.

Бо назардошти маблағҳои ба таври воқеӣ аз буҷети давлатӣ чудагардида ва аз манбаъҳои дигар воридшуда Академияи илмҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон, Вазорати маорифи Ҷумҳурии Тоҷикистон бо мувофиқаи Вазорати рушди иқтисод ва савдои Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон аз рӯи зарурат метавонанд ба нишондиҳандаҳои мақсаднок, аз ҷумла оид ба ворид сохтан ва хориҷ кардани чорабиниҳои алоҳида, хароҷот ба онҳо, тартиб ва шароити иҷрои чорабиниҳо тасҳех дароранд.

Замимаи 1
Ба Барномаи тайёр кардани
кадрҳои илмӣ дар Ҷумҳурии
Тоҷикистон барои солҳои 2009-2015

**Нақшаи
чорабиниҳо доир ба амалисозии Барнома**

	Чорабиниҳо	Иҷрокунандагон	Муҳлат , солҳо
	Амалисозии нақшаҳои дурнамои қабул ба аспирантура ва хатми он барои солҳои 2009-2015	Академияи илмҳои ҶТ, Академияи илмҳои кишоварзии Тоҷикистон, муассисаҳои таҳсилоти олии, Вазорати маорифи ҶТ, Вазорати тандурустии ҶТ, ДДМТ, ДАТ	2009-2015
	Амалисозии нақшаҳои тайёр кардани номзадҳо ва докторони илм дар муассисаҳои илмию таҳқиқотӣ ва муассисаҳои таҳсилоти олии давраи аз соли 2009 то соли 2015	Академияи илмҳои ҶТ, Академияи илмҳои кишоварзии Тоҷикистон, муассисаҳои таҳсилоти олии, Вазорати маорифи ҶТ, Вазорати тандурустии ҶТ, ДДМТ, ДАТ	2009-2015
	Барои иҷро қабул намудани Низомномаи тайёр кардани кадрҳои илмӣ ва илмию омӯзгорӣ дар ҶТ	Академияи илмҳои ҶТ, Вазорати маорифи ҶТ	2009
	Тартиб додани нақшаҳои ҳарсолаи таҳсили аспирантҳо ва тайёр кардани кадрҳои илмӣ дар хорича, назорати иҷрои онҳо	Муассисаҳои илмию таҳқиқотӣ ва муассисаҳои таҳсилоти олии	Ҳар сол
	Омода ва ба Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон пешниҳод намудани таклифҳо оид ба такмили низоми пардохти меҳнати докторҳо ва номзадҳои илм барои роҳбарии илмӣ ба аспирантҳо	Академияи илмҳои ҶТ, Вазорати маорифи ҶТ	2009
	Ташаккул ва муносиб гардонидани шабакаи шӯроҳои диссертсионӣ диссертсионӣ ва баланд	Комиссияи аттестатсионии ҶТ, муассисаҳои илмию таҳқиқотӣ ва муассисаҳои таҳсилоти олии	2010
	Қабули чораҳо доир ба беҳтаргардонии кори шӯроҳои бардоштани масъулияти роҳбарони онҳо	Комиссияи аттестатсионии ҶТ, муассисаҳои илмию таҳқиқотӣ ва муассисаҳои таҳсилоти олии, ки дар назди онҳо шӯроҳои диссертсионӣ амал мекунанд	Доимӣ
	Омода кардани пешниҳодҳо чихати чудо намудани маблағҳои молиявӣ аз бучети давлатӣ барои таъмини кори шӯроҳои диссертсионӣ(пардохти меҳнати муқарризони	Комиссияи аттестатсионии ҶТ, Вазорати рушди иқтисод ва савдои ҶТ	2009

расмӣ ва экспертҳо, чопи авторефератҳои рисолаҳо, хароҷоти сафари муқарризони расмие, ки аз дигар шаҳрҳо меоянд, харидорӣ кардани компютерҳо ва пайвастан ба Интернет)		
Омода кардани пешниҳодҳо доир ба беҳтаргардонии фаъолияти Комиссияи аттестатсионии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва ба Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон манзур намудани онҳо	Комиссияи аттестатсионии ҶТ муассисаҳои, илмию таҳқиқотӣ ва муассисаҳои таҳсилоти олӣ, ки дар назди онҳо шӯроҳои диссертатсионӣ амал мекунанд	20 10

Замимаи 2
ба Барномаи тайёр кардани
кадрҳои илмӣ дар Ҷумҳурии
Тоҷикистон барои солҳои 2009-2015

Нақшаи дурнамои қабул ба аспирантура ва хатми аспирантура
дар Академияи илмҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2009-2015

Соҳаи илм	2009		2010		2011		2012		2013		2014		2015		2009-2015	
	қабул	хатм	қабул	хатм	қабул	хатм	қабул	хатм	қабул	хатм	қабул	хатм	қабул	хатм	қабул	хатм
Илмҳои физикӣ-математикӣ	8	10	8	5	9	2	10	8	12	8	14	9	14	10	75	56
Илмҳои химиявӣ	9	9	10	2	10	2	10	12	13	5	10	10	12	13	74	51
Илм дар бораи Замин	7	-	5	2	9	3	7	6	7	7	9	9	9	11	53	38
Илмҳои техникӣ	3	2	3	2	3	2	4	2	4	2	4	3	4	4	25	17
Илмҳои биологӣ	10	8	11	5	12	2	12	8	13	10	14	11	15	11	87	55
Илмҳои кишоварзӣ	3	2	3	3	3	2	3	5	4	4	4	5	4	5	24	26
Илмҳои таърихӣ	7	4	7	2	7	5	7	6	7	7	8	8	8	8	51	40
Илмҳои иқтисодӣ	9	10	9	10	10	8	10	9	11	9	12	10	12	10	73	66
Илмҳои фалсафӣ	8	6	8	12	11	8	11	10	11	10	13	10	13	10	75	66
Илмҳои филологӣ	11	12	11	8	11	9	12	10	12	10	13	11	14	12	84	72
Илмҳои ҳуқуқӣ	9	11	10	19	11	9	11	11	12	11	13	12	14	11	80	84
Илмҳои иҷтимоӣ	2	1	2	1	2	1	3	2	3	2	3	2	3	3	18	12
Илмҳои сиёсӣ	3	3	4	3	3	3	3	4	4	3	4	3	4	3	24	22

Илмҳои тиббӣ	4	1	4	2	5	1	5	3	5	5	5	4	5	5	33	21
Ҳамагӣ	93	81	94	77	106	57	108	95	118	93	126	107	131	116	776	629

Замимаи 3
ба Барномаи тайёр кардани
кадрҳои илмӣ дар Ҷумҳурии
Тоҷикистон барои солҳои 2009-2015

**Нақшаи дурнамои қабул ба аспирантура ва хатми аспирантура
дар Академияи илмҳои кишоварзии Тоҷикистон барои солҳои 2009-2015**

Соҳаи илм	2009		2010		2011		2012		2013		2014		2015		2009-2015	
	қабул	хатм	қабул	хатм	қабул	хатм	қабул	хатм	қабул	хатм	қабул	хатм	қабул	хатм	қабул	хатм
Илмҳои кишоварзӣ	20	18	20	18	21	16	22	20	22	20	23	21	24	22	152	135
Илмҳои байторӣ	4	3	4	3	4	3	4	4	5	4	5	4	5	4	30	25
Илмҳои иқтисодӣ	4	3	4	4	4	4	5	4	6	5	6	5	6	5	35	30
Ҳамагӣ	28	24	28	25	29	23	31	28	33	29	34	30	35	31	217	190

Замимаи 4
ба Барномаи тайёр кардани
кадрҳои илмӣ дар Ҷумҳурии
Тоҷикистон барои солҳои 2009-2015

**Нақшаи дурнамои қабул ба аспирантура ва хатми аспирантура
дар Вазорати маорифи Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2009-2015**

Соҳаи илм	2009		2010		2011		2012		2013		2014		2015		2009-2015	
	қабул	хатм	қабул	хатм	қабул	хатм	қабул	хатм	қабул	хатм	қабул	хатм	қабул	хатм	қабул	хатм
Илмҳои физикӣ-математикӣ	14	9	15	8	19	10	21	14	24	15	30	19	36	21	159	96
Илмҳои химиявӣ	10	6	9	7	8	6	9	10	8	9	12	8	15	9	71	55
Илм дар бораи Замин	1	-	2	1	2	1	2	1	3	2	2	2	3	2	15	9

Илмҳои географӣ	2	1	1	-	2	1	3	2	4	1	5	2	6	3	23	10
Илмҳои техникӣ	21	12	28	14	27	13	27	21	29	25	37	27	46	29	215	141
Илмҳои биологӣ	3	1	5	2	7	4	7	3	7	5	9	7	10	7	48	29
Илмҳои кишоварзӣ	2	1	3	1	3	2	3	2	3	3	4	3	4	3	22	15
Илмҳои таърихӣ	6	4	5	3	3	2	4	6	6	5	4	3	7	4	35	27
Илмҳои иқтисодӣ	7	4	7	4	11	6	16	7	15	7	17	11	23	16	96	55
Илмҳои фалсафӣ	3	1	3	1	3	2	4	3	4	3	6	3	6	4	29	17
Илмҳои филологӣ	17	10	17	10	15	9	16	17	18	17	21	15	23	16	127	94
Илмҳои сиёсӣ	10	7	6	4	6	4	5	10	8	6	9	6	10	5	54	42
Илмҳои педагогӣ	27	21	26	20	27	21	28	27	31	26	38	27	42	28	219	170
Меъморӣ	3	1	5	2	2	-	4	3	4	5	5	2	7	4	30	17
Илмҳои раваншиносӣ	3	1	4	2	3	2	3	4	4	4	4	3	5	3	26	19
Ҳамагӣ	129	79	136	79	138	83	152	130	168	133	203	138	243	154	1169	796

Замимаи 5
ба Барномаи тайёр кардани
кадрҳои илмӣ дар Ҷумҳурии
Тоҷикистон барои солҳои 2009-2015

Нақшаи дурнамои қабул ба аспирантура ва хатми аспирантура
дар ДДМТ барои солҳои 2009-2015

Соҳаи илм	2009		2010		2011		2012		2013		2014		2015		2009-2015	
	қабул	хатм	қабул	хатм	қабул	хатм	қабул	хатм	қабул	хатм	қабул	хатм	қабул	хатм	қабул	хатм
Илмҳои физикӣ-математикӣ	4	2	4	1	3	2	3	2	5	3	5	2	5	2	29	14
Илмҳои химиявӣ	5	6	4	2	5	3	4	3	5	3	6	3	5	4	34	24
Илмҳои биологӣ	4	1	3	1	3	2	3	2	4	1	5	2	4	2	26	11
Илмҳои геологияю ва минералогӣ	3	1	3	1	2	1	4	1	4	1	1	2	3	2	20	9
Илмҳои техникӣ	2	2	3	1	3	2	2	2	4	2	3	3	3	2	20	14

Илмҳои таърихӣ	6	7	6	5	8	6	8	4	9	3	8	4	10	6	55	35
Илмҳои иқтисодӣ	26	13	27	16	22	18	23	14	21	16	23	16	24	15	166	108
Илмҳои фалсафӣ	4	4	3	1	-	1	2	1	3	2	11	3	1	1	16	11
Илмҳои филологӣ	14	14	17	10	16	10	14	7	14	9	18	11	16	9	109	70
Илмҳои ҳуқуқӣ	5	4	3	5	3	2	3	3	4	2	2	2	4	2	24	20
Илмҳои сиёсӣ	3	1	2	1	4	3	3	2	2	2	4	2	2	3	20	14
Илмҳои педагогӣ	3	-	3	-	2	2	3	2	2	2	2	2	2	2	17	10
Илмҳои раёвониносии	2	-	1	1	-	-	2	1	1	1	1	-	1	1	8	4
Илмҳои иҷтимоӣ	3	1	2	2	3	2	4	2	2	2	3	2	2	3	19	14
Ҳамагӣ	84	56	81	47	74	54	78	46	80	49	82	52	84	54	563	358

Замимаи 6
ба Барномаи тайёр кардани
кадрҳои илмӣ дар Ҷумҳурии
Тоҷикистон барои солҳои 2009-2015

Нақшаи дурномаи қабул ба аспирантура ва хатми аспирантура
дар Вазорати тандурустии Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2009-2015

Соҳаи илм	2009		2010		2011		2012		2013		2014		2015		2009-2015	
	қабул	хатм	қабул	хатм	қабул	хатм	қабул	хатм	қабул	хатм	қабул	хатм	қабул	хатм	қабул	хатм
Илмҳои тиббӣ	50	40	55	45	55	45	60	30	60	30	65	35	65	35	410	260

Замимаи 7
ба Барномаи тайёр кардани
кадрҳои илмӣ дар Ҷумҳурии
Тоҷикистон барои солҳои 2009-2015

**Нақшаи дурнамои қабул ба аспирантура ва хатми аспирантура
дар ДАТ барои солҳои 2009-2015**

Соҳаи илм	2009		2010		2011		2012		2013		2014		2015		2009-2015	
	қабул	хатм	қабул	хатм	қабул	хатм	қабул	хатм	қабул	хатм	қабул	хатм	қабул	хатм	қабул	хатм
Илмҳои техникӣ	10	10	11	2	12	10	12	10	12	11	12	11	12	12	83	67
Илмҳои кишоварзӣ	30	20	34	9	39	30	45	30	47	34	53	39	56	45	304	207
Илмҳои иқтисодӣ	6	5	8	2	8	4	9	6	9	8	9	8	9	9	58	42
Илмҳои байторӣ	11	10	13	4	13	11	14	11	16	13	16	13	16	14	99	76
Ҳамагӣ	57	45	66	17	72	55	80	57	84	66	90	72	95	80	544	392

Замимаи 8
ба Барномаи тайёр кардани
кадрҳои илмӣ дар Ҷумҳурии
Тоҷикистон барои солҳои 2009-2015

**Нақшаи тайёр кардани номзадҳои илм дар муассисаҳои
илмӣ таҳқиқотӣ ва муассисаҳои таҳсилоти олии
Ҷумҳурии Тоҷикистон дар давраи аз соли 2009 то соли 2015**

Соҳаи илм	АИ ҶТ	АИКТ	Муассисаҳои таҳсилоти олии Вазорати маорифи ҶТ	ДДМТ	Вазорати тандурусти ва ҶТ	ДАТ	Ҳамагӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон
Илмҳои физикӣ- математикӣ	39	-	67	10	-	-	116
Илмҳои химиявӣ	36	-	38	17	-	-	91
Илм дар бораи Замин	26	-	10	-	-	-	36
Илмҳои геологияю ва минералогия	-	-	-	6	-	-	6

Илмҳои географӣ	-	-	7	-	-	-	7
Илмҳои техникӣ	12	-	98	10	-	40	160
Илмҳои биологӣ	38	-	20	8	-	-	66
Илмҳои кишоварзӣ	18	87	10	-	-	124	239
Илмҳои таърихӣ	28	-	19	24	-	-	71
Илмҳои иктисодӣ	46	21	38	75	-	29	209
Илмҳои фалсафӣ	46	-	12	8	-	-	66
Илмҳои филологӣ	50	-	66	49	-	-	165
Илмҳои ҳуқуқӣ	59	-	-	14	-	-	73
Илмҳои сиёсӣ	15	-	29	10	-	-	54
Илмҳои педагогӣ	-	-	120	7	-	-	127
Илмҳои равоншиносӣ	-	-	13	4	-	-	16
Илмҳои иҷтимоӣ	8	-	-	10	-	-	18
Илмҳои тиббӣ	15	-	-	-	182	-	155
Илмҳои байторӣ	-	16	-	-	-	45	61
Ҳамагӣ	436	124	547	251	182	238	1736

Замимаи 9
ба Барномаи тайёр кардани
кадрҳои илмӣ дар Ҷумҳурии
Тоҷикистон барои солҳои 2009-2015

Нақшаи тайёр кардани докторҳои илм лар муассисаҳои
илмӣ таҳқиқотӣ ва муассисаҳои таҳсилоти олии
Ҷумҳурии Тоҷикистон дар давраи аз соли 2009 то соли 2015

Соҳаи илм	АИ ҶТ	АИКТ	Муассисаҳои таҳсилоти олии Вазорати маорифи ҶТ	ДДМТ	Вазорати тандурустии ҶТ	ДАТ	Ҳамагӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон
Илмҳои физикӣ- математикӣ	6	-	8	6	-	-	20
Илмҳои химиявӣ	7	-	5	3	-	-	15
Илмҳои геологияю ва минералогӣ	1	-	2	1	-	-	4
Илмҳои географӣ	-	-	1	-	-	-	1
Илмҳои техникӣ	2	-	10	1	-	7	20

Илмҳои биологӣ	5	-	3	2	-	-	10
Илмҳои кишоварзӣ	-	15	1	-	-	14	30
Илмҳои таърихӣ	7	-	3	2	-	-	12
Илмҳои иқтисодӣ	5	4	10	8	-	10	37
Илмҳои фалсафӣ	5	-	5	3	-	-	13
Илмҳои филологӣ	5	-	7	9	-	-	21
Илмҳои ҳуқуқӣ	3	-	-	3	-	-	6
Илмҳои сиёсӣ	-	-	2	2	-	-	4
Илмҳои педагогӣ	-	-	7	2	-	-	9
Илмҳои равшаншиносӣ	-	-	1	-	-	-	1
Илмҳои тиббӣ	3	-	-	-	40-	-	43
Илмҳои байторӣ	-	3	-	-	-	7	10
Ҳамагӣ	49	22	65	42	40	38	256

Замимаи 10
ба Барномаи тайёр кардани
кадрҳои илмӣ дар Ҷумҳурии
Тоҷикистон барои солҳои 2009-2015

Нақшаи
ташаккул ва муносибгардонӣ (оптимизатсия)-и шабакаи
Шӯроҳои диссертатсионӣ барои солҳои 2009-2015

№	Муассисае, ки дар назди он Шӯрои диссертатсионӣ таъсис дода мешавад	Илмҳо	Рақам ва номи ихтисос	Докторӣ ё номзадӣ	Соли ба нақша гирифта шудаи таъсиси Шӯрои диссертатсионӣ	Эзоҳ
1	2	3	4	5	6	7
Академияи илмҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон						

1	Институти математика	физикию математи кӣ	01.01.01 - таҳлили математикӣ 01.01.02 - муодилаҳои дифференциалӣ	докторӣ	2008	КОА ФР тасдиқ кардааст
2	Институти математика	физикию математи кӣ	01.01.06 - мантиқи математикӣ, алгебра ва назарияи ададҳо 05.13.18 - моделсозии математикӣ, усулҳои ададӣ ва барномаҳои комплексӣ	номзадӣ	2008	КОА ФР тасдиқ кардааст
3	Институти астрофизика	физикию математи кӣ	01.03.04 - таҳқиқоти сайёравӣ	номзадӣ	2010	
4	Институти химияи ба номи В.И.Никитин	химиявӣ техникӣ	01.00.01 - химияи ғайриорганикӣ 02.00.03- химияи органикӣ 02.00.04 - химияи физикӣ	докторӣ	2008	Дар КОА ФР дар мавриди баррасӣ қарор дорад
5	Институти химияи ба номи В.И.Никитин	тиббӣ биологӣ	14.00.25 - фармакология,- фармакологияи клиникӣ	номзадӣ	2008	Дар КОА ФР дар дар мавриди баррасӣ қарор дорад
6	Институти геология	геологию минерало гӣ	25.00.02 - палеонтология ва стратиграфия 25.00.04 - нетрология, вулканология	номзадӣ	2010	
7	Институти ботаника	биологӣ	03.00.05 - ботаника	номзадӣ	2010	
8	Институти зоология ва паразито логияи ба номи Е.Н. Павловский	биологӣ	03.00.08 - зоология	номзадӣ	2010	
9	Институти физиологияи растани ва генетика	биологӣ	03-00.13 - физиология ва биохимияи растанӣ	докторӣ	2008	КОАФР тасдиқ кардааст
10	Институти гастроэнтерология	тиббӣ	14.00-47- гастроэнтерология	номзадӣ	2009	
11	Институти фалсафаи ба номи А. Баҳоваддинов	фалсафӣ	09.00.03 - таърихи фалсафа 09.00.11 - фалсафаи иҷтимоӣ	докторӣ	2008	Дар КАОФР дар мавриди баррасӣ қарор дорад
12	Институти фалсафаи ба номи А.Баҳоваддинов	фалсафӣ	09.00.03 - антология ва назарияи идрок 09.00.13 - диншиносӣ, антропологияи фалсафӣ, фарҳанги фалсафӣ	номзадӣ	2009	Дар КАО ФР дар мавриди баррасӣ қарор дорад
13	Институти забон ва адабиёти ба номи Абӯабдуллоҳ Рӯдакӣ	Филологӣ	10.02.22 - забони халқҳои мамлакатҳои хориҷии Аврупо, Осиё, Африка, халқҳои тахҷоии Америка ва Австралия (забонҳои	докторӣ	2008	Дар КАО ФР дар мавриди баррасӣ қарор дорад

			эронӣ: тоҷикӣ, форсӣ, дари Афғонистон, помирӣ, яғнобӣ. пушту) 10.01.03 - адабиёти халқҳои мамлакатҳои хориҷӣ (тоҷикӣ, форсӣ арабӣ, адабиёти форсизабони мамлакатҳои Шарқи хориҷӣ (Афғонистон, Покистон, Ҳиндустон)			
14	Институти таърих, бостоншиносӣ ва мардумшиносӣ ба номи Аҳмади Дониш	таърихӣ	07.00.02 - таърихи ватанӣ 07.00.09 - таърихнигорӣ, сарчашмашиносӣ ва усулҳои таҳқиқоти таърихӣ	докторӣ	2008	Дар КАО ФР дар мавриди баррасӣ қарор дорад
15	Институти шарқшиносӣ ва мероси хаттӣ	таърихӣ	07.00.03 - таърихи умумӣ (давраи мувофиқ)	номзадӣ	2010	
Академияи илмҳои кишоварзии Тоҷикистон						
16	Институти хокшиносӣ	кишова рзӣ	03.00.27 - хокшиносӣ 06.01.04 - агрохимия	номзадӣ	2010	
17	Институти чорводорӣ	кишова рзӣ	06.02.01 - парвариш, селекция, генетика ва бавҷудоварии чорвои кишоварзӣ	номзадӣ	2010	
18	Институти иқтисодиёти кишоварзӣ	иқтисод ӣ	08.00.05 - иқтисодиёт ва идоракунии хоҷагии халқ (иқтисодиёт, ташкил ва идора қардани корхонаҳо, соҳаҳо ва комплексҳои Комплекси агросаноатӣ ва кишоварзӣ)	докторӣ	2009	
19	Институти байторӣ	байторӣ	16.00.03 - микробиология, эпизоотология, микология бо микотоксикология ва иммунология	докторӣ	2010	
Донишгоҳи давлатии миллии Тоҷикистон						
20	ДДМТ	физика ю матема тикӣ	01.04.02 - физикаи назариявӣ 01.04.07 - физикаи ҳолатҳои конденсӣ 02.00.06 - пайвастиҳои калонмолекула	докторӣ	2008	Дар КАО ФР дар мавриди баррасӣ қарор дорад
21	ДДМТ	биологӣ	03.00.04 - биохимия	номзадӣ	2008	Дар КАО ФР дар мавриди баррасӣ қарор дорад
22	ДДМТ	таърихӣ	07.00.02- таърихи ватанӣ	докторӣ	2008	Дар КАО ФР дар мавриди баррасӣ қарор дорад

23	ДДМТ	филологӣ	10.01.03 - адабиёти халқҳои мамлакатҳои хориҷӣ (тоҷикӣ форсӣ, арабӣ адабиёти Ҳиндустон) 10.01.10 - журналистика 10.02.22 - забони халқҳои мамлакатҳои хориҷии Аврупо Осиё, Африка, халқҳои таҳҷоии Америка ва Австралия (забонҳои эронӣ тоҷикӣ, форсӣ)	докторӣ	2008	Дар КАО ФР дар мавриди баррасӣ қарор дорад
24	ДДМТ	ҳуқуқӣ	12.00.01 - назария ва таърих, ҳуқуқ ва давлат; таърихи таълим оид ба ҳуқуқ ва давлат 12.00.03 - ҳуқуқи граждани, ҳуқуқи соҳибқорӣ, ҳуқуқи оилавӣ, ҳуқуқи байналхалқӣ, ҳуқуқи хусусӣ	номзадӣ	2008	ҚОА ФР тасдиқ қардааст
25	ДДМТ	Сиёсат ши-носӣ	23.00.02 - институтҳои сиёсӣ, конфликтологияи этнопولитикӣ, раванд ва технологияи миллӣ ва сиёсӣ	номзадӣ	2008	ҚОА ФР тасдиқ қардааст
Вазорати тандурустии Ҷумҳурии Тоҷикистон						
26	ДДТТ	тиббӣ	14.00.27 - ҷарроҳӣ	докторӣ	2008	Дар КАО ФР дар мавриди баррасӣ қарор дорад
27	ДДТТ	тиббӣ	14.00.05 - касалиҳои дарунӣ 14.00.09 - педиатрия	докторӣ	2008	Дар КАО ФР дар мавриди баррасӣ қарор дорад
28	ДДТТ	тиббӣ	03.00.13 – физиология 14.00.02 - анатомияи инсон	номзадӣ	2008	Дар КАО ФР дар мавриди баррасӣ қарор дорад
29	ДДТТ	тиббӣ	14.00.30 - эпидемиология 14.00.07 - гигиена 14.00.11 - касалиҳои пӯст ва венерикӣ	номзадӣ	2008	Дар КАО ФР дар мавриди баррасӣ қарор дорад
30	ИТБКТТ	тиббӣ	14.00.33 - ҳолати ҷомеа ва тандурустӣ	номзадӣ	2008	Дар КАО ФР дар мавриди баррасӣ қарор дорад
31	ИТБКТТ	тиббӣ	14.00.37 - анестезиология ва реаниматология	номзадӣ	2008	Дар КАО ФР дар мавриди баррасӣ

						қарор дорад
32	Институти илмию таҳқиқоти акушерӣ, педиатрия ва гинекология	тиббӣ	14.00.01 - акушерӣ ва гинекологӣ	номзадӣ	2008	Дар КАО ФР дар мавриди баррасӣ қарор дорад
Вазорати маорифи Ҷумҳурии Тоҷикистон						
33	ДТТ ба номи академик М.Осимӣ	техникӣ	01.04.14 - теплофизика ва теплотехникаи назариявӣ 05.16.06 - металлургияи хокавӣ ва маводи композитсионӣ	докторӣ	2009	
34	ДТТ ба номи академик М.Осимӣ	Иқтисодӣ	08.00.05 - иқтисодиёт ва идоракунии хоҷагии халқ (амнияти иқтисодӣ)	номзадӣ	2008	КОА ФР тасдиқ кардааст
35	ДДОТ ба номи С.Айнӣ	педагогӣ	13.00.01 - педагогикаи умумӣ, таърихи педагогика ва маориф	докторӣ	2009	
36	Донишгоҳи давлатии Курғон теппа	педагогӣ	13.00.01- педагогикаи умумӣ, таърихи педагогика ва маориф 13.00.02 - назария ва методикаи таълиму тарбия (физика)	номзадӣ	2008	Дар КОА ФР дар мавриди баррасӣ қарор дорад
37	ДДХ ба номи академик Б.Ғафуров	таърихӣ	07.00.02 - илмҳои таърихӣ	номзадӣ	2008	КОА ФР тасдиқ кардааст
38	ДДХ ба номи академик Б. Ғафуров	филологӣ	10.01.03 - адабиёти халқҳои мамлакатҳои хориҷӣ (тоҷикӣ) 10.02.22 - забони халқҳои мамлакатҳои хориҷии Аврупо, Осиё, Африка, халқҳои таҷҷоии Америка ва Австралия (забони тоҷикӣ)	номзадӣ	2008	КОА ФР тасдиқ кардааст
39	ДДХ ба номи академик Б. Ғафуров	иқтисодӣ	08.00.13 - усулҳои математикӣ ва инструменталии иқтисодиёт	номзадӣ	2008	Дар КОА ФР дар мавриди баррасӣ қарор дорад
40	ДДХ ба номи академик Б. Ғафуров	Иқтисодӣ	08.00.01 - назарияи иқтисодиёт 08.00.05 - иқтисодиёт ва идоракунии хоҷагии халқ (иқтисодиёти минтақавӣ)	номзадӣ	2008	
Вазорати рушди иқтисод ва савдои Ҷумҳурии Тоҷикистон						
41	Институти таҳқиқоти иқтисодӣ	иқтисодӣ	08.00.01 - назарияи иқтисодӣ 08.00.05 - иқтисодиёт ва идоракунии хоҷагии халқ (макроиқтисодиёт)	докторӣ	2008	
Донишгоҳи славянии Тоҷикистон - Россия						

42	ДСТР	филологӣ	10.02.20 - забоншиносии муқоисавию таърихӣ, типологӣ ва муқоисавӣ 10.01.10 - журналистика	номзадӣ	2008	Дар КОА ФР дар мавриди баррасӣ қарор дорад
43	ДСТР	таърихӣ	07.00.15 - таърихи муносибатҳои байналмилалӣ ва сиёсати берунӣ	номзадӣ	2010	
Вазорати энергетика ва саноати Ҷумҳурии Тоҷикистон						
44	Институти соҳибкорӣ ва хизмат	иқтисодӣ	08.00.05 - иқтисодиёт ва идоракунии хоҷагии халқ (саноат) 08.00.13 - усулҳои математикӣ ва инструменталии иқтисодиёт	номзадӣ	2008	
Тоҷикматлубот						
45	Донишгоҳи давлатии тиҷорати Тоҷикистон	иқтисодӣ	08.00.05 - иқтисодиёт ва идоракунии хоҷагии халқ (соҳибкорӣ иқтисодиёт, ташкил ва идоракунии корхонаҳо, соҳаҳо комплексҳо; соҳаи хизмат; иқтисодиёти истифодаи табиат, иқтисодиёти меҳнат)	докторӣ	2008	
Вазорати кишоварзии Ҷумҳурии Тоҷикистон						
46	Донишгоҳи аграрии Тоҷикистон	иқтисодӣ	06.01.05 - селекция ва тухмипарварӣ 06.01.09 - растанипарварӣ	докторӣ	2008	КОА ФР тасдиқ кардааст
47	Донишгоҳи аграрии Тоҷикистон	техникӣ		номзадӣ	2010	

Руйхати ихтисораҳо

АИКТ	Академияи илмҳои кишоварзии Тоҷикистон
АИ ҚТ	Академияи илмҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон
ДАТ	Донишгоҳи аграрии Тоҷикистон
ДДМТ	Донишгоҳи давлатии миллии Тоҷикистон
ДДОТ	Донишгоҳи давлатии омӯзгории Тоҷикистон ба номи С.Айнӣ
ДДТТ	Донишгоҳи давлатии тиббии Тоҷикистон ба номи Абӯалӣ ибни Сино
ДДХ	Донишгоҳи давлатии Хучанд ба номи академик Б.Ғафуров
ДСТР	Донишгоҳи славянии Тоҷикистон - Россия
ДТТ	Донишгоҳи техникии Тоҷикистон ба номи академик М.Осимӣ
ИДМ	Иттиҳоди Давлатҳои Муствақил
ИТБКТТ	Институти тайёрии баъдидипломии кадрҳои тиббии Тоҷикистон
КА ҚТ	Комиссияи аттестатсионии Ҷумҳурии Тоҷикистон доир ба аттестатсияи кадрҳои илмӣ ва илмӣ-омӯзгории тахассуси олии
КОА ФР	Комиссияи олии аттестатсионии Вазорати маориф ва илми Федератсияи Россия
ММД	Маҷмӯи маҳсулоти дохилӣ
ҚТ	Ҷумҳурии Тоҷикистон

